

AREND VINCENT MANUEL HUBRECHT

(8.10.1924 – 27.03.2008)

Primăvara anului 2008 a adus vestea tristă a încetării din viață a lui Arend V. M. Hubrecht, personalitate bine cunoscută în lumea arheologiei romane. Figura sa remarcabilă – atât prin calitățile sale ca om de știință, cât și prin acelea general umane, caracterizate prin generozitate și o înțelegere deplină față de toți și de toate -, a fost o prezență constantă decenii de-a rândul la aproape toate conclavurile specializate despre lumea romană, desfășurate pe tot mapamondul.

Era urmașul unei vechi, înstărite și cultivate familii, deținătoare a unor plantații și fabrici în Indonezia, în anii 1936-1938 tatăl său ajungând să reprezinte ca ambasador Regatul Olandei la București. De atunci datează interesul și simpatia manifestate continuu de către Arend Hubrecht pentru România și români. În acei ani a cunoscut bine elita bucureșteană și a încheiat câteva prietenii cu cei mai apropiați ca vârstă. Oglindind relațiile avute, arhiva familiei a păstrat de la unele personalități din epocă (Regina Maria, Marta Bibescu, prințul Andronic Cantacuzino ș. a.) câteva documente însemnate pentru istoria României (scrisori, fotografii), pe care dr. Hubrecht le-a donat și deus la Arhivele Statului din Iași sau la Biblioteca Filialei Iași a Academiei Române.

A urmat perioada tulbure a războiului, însoțită de toate avaturile cunoscute pentru Olanda și olandezi, când Arend Hubrecht a luat calea refugiului în Elveția și Suedia, unde a încheiat cursurile liceale. Abia după încheierea ultimei conflagrații mondiale a putut să studieze limbile clasice și arheologia la Universitatea din Utrecht, la care își va susține și doctoratul, fiind oprit ca asistent.

Ulterior, va opta pentru a lucra la “Rijksmuseum G. M. Kam” din Nijmegen, al cărui director va fi, începând cu anul 1964, timp de 25 de ani. Se va identifica total cu anticul Noviomagus, la a cărui cunoaștere și înțelegere își va aduce o contribuție continuă și neostenită.

Cu eforturi mari și cu mult consum de inteligență, antichitățile splendide ale muzeului au fost prezentate în expoziții speciale, unele itinerate și în străinătate sau în cadrul seriei *Description of the Collections in the Rijksmuseum G. M. Kam at Nijmegen* (începând cu 1965, aproximativ 20 de volume). În colecția amintită au fost publicate de către reputați specialiști olandezi sau străini, în condiții grafice excelente, diverse categorii de artefacte (bronzurile figurate, *terra sigillata*, gemele, vesela de bronz, monedele etc.) găsite în Nijmegenul roman. Unul dintre volume i se datorează chiar lui A. Hubrecht, care, împreună cu D. W. Mac Dowall și

W. J. A. de Jong, a elaborat un amplu studiu despre monedele romane de la Noviomagus (*The Roman Coins; republic and empire up to Nerva*, Nijmegen, 1992). Tot în această vreme apar în mod regulat periodicele muzeului, unde își găsesc loc și numeroasele sale contribuții arheologice (*Nymaga, Beschrijonig van de verzameling van het Rijksmuseum Kam te Nijmegen* – 5 mari volume între 1977 și 1986).

Mai mult, sub conducerea sa, muzeul din Nijmegen va continua sa fie un centru important pentru studierea civilizației romane, numeroase întruniri internaționale dedicate acestei teme desfășurându-se cu succes prin implicarea esențială a instituției sale (despre bronzurile romane – 1992 sau despre *limes*-ul roman – 1995 etc.); de asemenea, nu trebuie uitat că tot aici vor fi găzduite și numeroase expoziții privitoare la antichitățile aparținând diferitelor provincii ale Imperiului Roman.

Dr. Arend Hubrecht a căutat permanent să stabilească și să dezvolte relații trainice și speciale cu arheologii din România – de care-l legau, după cum menționam, anii tinereții sale –, mobilizând adesea resurse financiare considerabile pentru a facilita participarea lor la reuniunile internaționale de profil sau pentru a veni în sprijinul publicării cercetărilor acestora (numai la Congresul internațional despre *limes* de la Rolduc/1995 au fost invitați 8 români !).

În spiritul celor expuse anterior, se poate înțelege cu ușurință de ce, participant la congresele asupra frontierelor romane, desfășurate în România (Mamaia/1972 și Zalău/1997), Arend Hubrecht manifesta un viu și neconținut interes, nu numai pentru problemele științifice, dar și pentru cele legate de locuri și oameni, pentru care arăta înțelegere și dragoste.

Arheologia romană va fi lipsită în viitor de prezența sa distinsă și luminoasă, dar amintirea sa, caldă și vie, va fi păstrată neștersă de prietenii și colegii români.

Sit tibi terra levis!

VIRGIL MIHĂILESCU-BÎRLIBA